

Informasjon til personer utsatt for svindel

Dersom du mistenker at du har blitt svindlet, for eksempel ved at en annen har tatt opp et lån, et kredittkort eller kjøpt varer i ditt navn, er det noen steg det er veldig viktig å ta. Dette er både for å bli klar over omfanget av den svindelen som allerede har skjedd, og for å hindre at ny svindel kan skje.

Du er i utgangspunktet ikke avtalerettslig forpliktet til avtaler du ikke selv har inngått. Etter loven¹ kan du likevel bli erstatningsansvarlig overfor banker og andre kreditorer dersom du ikke har opptrådt tilstrekkelig aktsomt for å forhindre eller begrense svindelen. Det er derfor veldig viktig at du foretar deg disse stegene **med en gang**:

1. Anmeld forholdet til politiet

Dette kan du enten gjøre på et politikammer eller via deres nettsider www.politiet.no. Hvis du har en mistanke om hvem svindler er eller hvordan svindelen har skjedd, er det viktig å opplyse om dette til politiet. Be om en bekreftelse på at du har anmeldt forholdet.

2. Registrer kredittsperre

Frivillig kredittsperre innebærer at kredittyttere ikke kan kredittvurdere deg. Da kan de heller ikke låne ut kreditt, som for eksempel et lån eller et kredittkort, i ditt navn. En slik kredittsperre gir deg derfor en beskyttelse mot videre ID-svindel. Det finnes fire selskaper som kan bistå deg i å opprette kredittsperre: *Bisnode*, *Evry*, *Creditsafe* og *Experian*. Ta kontakt med selskapene via deres nettsider for å be om kredittsperre.

3. Endre alle passord og sperr BankID-brikken eller kredittkortet ditt

Ta kontakt med banken som har utstedt din BankID-brikke eller kredittkort. Forklar at du har blitt utsatt for svindel og at du derfor vil sperre BankID-brikken eller kredittkortet. Dette er veldig viktig, ellers kan du risikere at svindler tar opp flere lån i ditt navn.

4. Sjekk gjeldsregisteret

Gjennom gjeldsregistrene kan du få en oversikt over alle usikrede lån som står i ditt navn. Dette gir deg en oversikt over hvor omfattende svindelen er. Per i dag er det to gjeldsregistre i drift: www.gjeldsregisteret.com og www.norskgjeld.no. Disse skal inneholde samme opplysninger, men vi anbefaler at du sjekker begge sidene.

5. Varsle bankene om at du har blitt svindlet

Loven¹ pålegger deg å ta kontakt med bankene «uten ugrunnet opphold» etter å ha blitt oppmerksom på misbruk av BankID. Ta derfor kontakt med alle bankene så fort som mulig dersom du vet eller har mistanke om at du er utsatt for svindel. Vi anbefaler at du gjør dette skriftlig, slik at du har dokumentasjon på at du har gjort det. Hvilke banker du skal ta kontakt med, kan du finne ut ved å se i gjeldsregistrene (se punkt 4).

6. Be bankene om informasjon

For å få oversikt over svindelen, er det viktig å spørre bankene hvordan lånene ble tatt opp. Her er et forslag til noen spørsmål du bør stille bankene. Se også på neste side, der vi har laget et forslag til forespørsel om berostillelse. Den inneholder de samme spørsmålene.

¹Finansavtaleloven §§ 34 og 35

- Hvordan er gjelden blitt stiftet? Er det inngått en låneavtale i ditt navn, eller er det utstedt kredittkort som deretter har blitt anvendt av svindler? Er det brukt bank-ID, og er det oppgitt passord til bank-ID? Når ble kreditten stiftet? Be om å få tilsendt lånesøknaden.
- Til hvilken konto er lånene blitt utbetalt? Har svindler opprettet en konto i banken i ditt navn, for så å overføre pengene til seg selv, eller har banken overført lånebeløpet direkte til svindlers konto? Eksisterer det et gjeldsbrev?
- Hvem forvalter kravet nå? Er kravene videresendt til et inkassofirma, Namsmannen eller Forlikrådet? Finnes det noen forlikrådsdommer i saken?

7. Sjekk om du er forsikret mot ID-svindel

Noen forsikringsselskaper dekker juridisk bistand ved ID-svindel. Kontakt derfor ditt forsikringsselskap eller din bank og forhør deg om hva din forsikring dekker.

På de neste sidene har vi laget to forslag til brev du kan sende til bankene. Du kan sende disse enten som brev i posten eller som en e-post.

Forslag til forespørsel om berostillelse av krav som følge av svindel

Dette er et forslag til et skriv du kan sende til bankene for å opplyse bankene om at svindel har skjedd, samt å forespørre om at videre innkreving av kravet settes i bero. Dette er for å unngå at baken sender kravet til inkasso, der flere kostnader påløper. I dette brevet kan det også være hensiktsmessig å stille noen spørsmål om låneopptaket, se forslaget under. Vi anbefaler å sende dette til alle bankene hvor du har utestående kreditt som følge av svindel. Vi anbefaler videre å legge ved så mye informasjon som mulig, for eksempel politianmeldelsen og annen informasjon som kan dokumentere at du har blitt svindlet.

«Ditt navn
Adresse

Sted:..... Dato:.....

Kreditors navn
Adresse

Hei,

Jeg har blitt utsatt for omfattende svindel. Svindler har ved å misbruke min identitet tatt opp kreditt hos dere. *(Fortell hvordan du tror dette har skjedd, enten via bank-ID og personlig passord, ved stjålet/mistet betalingskort eller lignende).* Jeg har anmeldt forholdet, og saken er under etterforskning, se vedlagte anmeldelse.

Jeg ber om at saken settes i bero til politiet har etterforsket saken, og jeg har fått orientert meg om omfanget av svindelen. Jeg ber også om å få flere opplysninger om hvordan lånet har blitt tatt opp, og ber dere svare på følgende spørsmål:

1. Hvordan er gjelden blitt stiftet? Er det inngått en låneavtale i mitt navn, eller er det utstedt kredittkort som deretter har blitt anvendt av svindler? Er det brukt bank-ID, og er det oppgitt passord til bank-ID? Når ble kreditten stiftet? Jeg ber om å få tilsendt lånesøknaden.
2. Til hvilken konto er lånene blitt utbetalt? Har svindler opprettet en konto i banken i ditt navn, for så å overføre pengene til seg selv, eller har dere overført lånebeløpet direkte til svindlers konto? Eksisterer det et gjeldsbrev?
3. Hvem forvalter kravet nå? Er kravene videresendt til et inkassofirma, Namsmannen eller Forlikrådet? Finnes det noen forlikradsdommer i saken?

Med vennlig hilsen,

Ditt navn»

Forslag til forespørsel om frafall av krav som følge av svindel

Dette er et forslag til forespørsel om frafallelse av krav, dvs. at bankene sletter kravet mot deg. Vi anbefaler at du sender dette skriftlig, slik at du kan få en skriftlig bekreftelse på at banken sletter kravet. Vi gjør oppmerksom på at det ikke alltid er like lett å få bankene til å slette kravet.

«Ditt navn

Sted:..... Dato:.....

Adresse

Kreditors navn

Adresse

Hei,

Jeg har blitt utsatt for omfattende svindel. Svindler har ved å misbruke min identitet tatt opp kreditt hos dere. *(Fortell hvordan du tror dette har skjedd, enten via bank-ID og personlig passord, ved stjålet/mistet betalingskort eller lignende)*. Jeg har anmeldt forholdet, og saken er under etterforskning, se vedlagte anmeldelse.

Denne oversikten viser det totale omfanget av svindelen: *(Fortell om hvilke andre banker som har krav mot deg nå. Du kan for eksempel lage en tabell med banker og lånesum i hver sin kolonne, eller legge ved en utskrift av oversikten fra www.gjeldsregisteret.com eller www.norskjeld.no).*

Jeg har ikke, og vil heller ikke senere få mulighet til å betjene et lån jeg ikke selv har tatt opp. *(Her kan du fortelle litt om din økonomiske situasjon)*

Jeg ber derfor om at kravet frafalles i sin helhet.

Håper på positiv og rask tilbakemelding.

Med vennlig hilsen,

Ditt navn»